

Szálloda-felhőkarcólót építenek a Rákóczi-úton — AZ AKASZTÓFA HELYÉN

A RÁKÓCZI-ÚT 66. SZÁM ALATTI TELEK REGÉNYE

Evek hosszú sora óta ást őrösen és elhanyagottnan a Rákóczi-út közepén, a világvárosi forgalmú Nagykörút közvetlen közelében egy hatalmas üres telek.

A Rákóczi-út 66. szám alatti telektömb sivar képet nyújt a főváros egyik leglényesebb főútvonalán és elcsúfítja az út világvárosias képét.

Hiába magasodik előtte szinte emeletnyi deszkapalánk, hiába takarják ezt színes hirdetés- és falagaszlepedők, hiába tarkállnak rajta festményszerű mozireklámképek: ez a hatalmas üres telek bizony szépséghibája a világvárosiasabb előkelősködött sugárútnak.

Ez a visszás helyzet azonban most már nem sokáig marad fenn. A hatalmas telek tulajdonosa ugyanis a legkomolyabb formában foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a legjobb helyen levő üres telket hasznosítja, még-

pedig úgy, hogy amint a viszonyok lehetővé teszik, sokemeletes felhőkarcólót építtet a telekre s az órási épületben modern szállót és mulatót rendez be.

A telek beépítésével kapcsolatban napvilágra került a hely „multja” és egykori rendeltetésének sötét titka.

Valamikor a múlt században itt állították fel az akasztófát, amelyen a gyilkosokat, rablókat, útonállókat és egyéb főbenjáró bűntetteseket végezték ki.

Hosszabb ideig itt volt a pesti vesztőhely és egy kisebb igazságügyi épület is állt itt, amelynek helyiségeiben az elítélteket a kivégzés éjszakáján őrizni szokták, ezenkívül a kivégzési eszközöket tartották.

A Rákóczi-út 66. sz. alatti vesztőhelyen nem egy nevezetes, országos, sőt világhíressé tett gonosztevőt végezték ki.

Az országbíró gyilkosai

Ezek közül nevezetesség dolgában messze kimagaslók az a három rablógyilkos, akit az ország legelső zászlósurának, Majláth György országbírónak kegyetlen meggyilkolása miatt végeztek itt ki 1884 február 23-án.

Majláth György országbíró 1883 március 29-án reggel hálószobája padlóján holtan találták. Az országbíró alsóruhában feküdt a padlón, kezét, lábát zsinag szorította össze, nyakán pedig hurok feszült, amellyel gyilkosai megfojtották. A helyszín rendkívül kegyetlen küzdelem nyomait mutatta. Hosszas nyomozás után a rendőrség kézrekerítette a tetteseket.

Ezek urasági inasok voltak: Spanga Pál és Pitély Mihály, akik Majláth inasának, Berecz Jánosnak felbujtására követték el a kegyetlen gyilkosságot.

A szörnyű tett kivételére azt a napot tartották alkalmasnak, amelyen az országbíró felesége Bécsbe utazott. Berecz a fürdőszobában dugta el társait: éjjel 11 órakor aztán, amikor Majláth a leányától hazaérkezett, az inas levelezette urát, majd megadta a támadásra meghesztelt jelet: egyet köhintett.

Spanga és Pitély fekete álarcban rontott be az országbíró szobájába. Spanga hatalmas kést szegzett Majláth mellébe és a pénzt követelte. A megtámadott küzdött életéért, erre Pitély is rátámadt, ketten legyűrték, megkötözték, hurkot dobtak

a nyakába és megfojtották.

A törvényszék mindhárom gyilkost kűtéltálati halálal sújtotta. A tábla ugyan megkegyelmezett Berecznek és életfogytiglani fegyházal szabott ki a halálbüntetés helyett, a Kürta azonban az eredeti ítéletet hagyta jóvá és így mindhárom gonosztevő bitófán végezte életét.

A kegyelmi kérvény elutasítása után 1884 február hó 23-án hajtották végre a Rákóczi-út 66. számú telken — a hivatalos vesztőhelyen — a halálos ítéletet.

A vesztőhely emléke

A hóhér elsőnek Spanga Pállal végzett, majd Pitély Mihályt akasztotta fel. A kivégzést állandóan zavarta Berecz János siránkozása és orditozása, míg a másik két elítélt — bár remegő testtel, de szó nélkül állt a bitófa alá.

Berecz János még az akasztás közben, kötéllel a nyaká-

ban sem szűnt meg ártatlanságát kiabálni.

— Isten verje meg a bírótomat! — üvöltözte magánki-vül. — Ártatlanul halok meg.

A néhai vesztőhely némi nyomai még ma is láthatók az üres telken. A siralomház alaprajzát, bolthajtásos pincéjét jól lehet látni az üres telken nőtt temérdek dudva és gaz között. Bizony, nem valami derűs és felemelő, sőt inkább háborzongató látvány, ha a hely rendeltetését tudjuk...

A hármias akasztás után még sok-sok kivégzés ment végbe a hírhedett helyen, amelytől borzadályal irítottak az emberek, még azután is sokáig, hogy a hely megszűnt vesztőhely lenni. A szép teleknek sokáig nem akadt gazdája, illetőleg a telektulajdonos tövörös hosszú ideig nem tudta eladni.

Allítólag ezért nem építkeztek azóta sem ezen a jó fekvésű nagy telken. A telek azóta már gazdát cserélt, de tulajdonosai nem mertek bérházat építeni rája, abban a hitben, hogy a babonás lakók nem vesznek ki lakást olyan házban, amely a vesztőhely fölé épült...

Azóta azonban alaposan megváltozott a helyzet.

Főként persze azért, mert a város fejlődéséhez képest a telekárak emelkedtek. S mivel a telekértékadó azedését felülggesztették, az egymási váltó tulajdonosok hosszú ideig nyugodtan vártak a további áremelkedésre.

Pedig az emberek már rég nem iszonyodtak a rég elfelejtett siralomháztól...

Most aztán a telek jelenlegi birtokosa elhatározta, hogy amikor a háborús viszonyok elmúlnak, értékesíteni fogja a telket, felhőkarcólószertű szálloda és mulató építésével.

Ezzel a híres telek történetében fordulat áll be és ismét sokat beszélnek majd róla. Ezentúl azonban lehetőleg kellemes és jó dolgokkal kapcsolatban...